

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

16.10.2013

B7-0475/2013

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Rändevood Vahemerel, pidades eelkõige silmas traagilisi sündmusi Lampedusa lähedal
(2013/2827(RSP))

Jan Mulder
fraktsiooni ALDE nimel

RE\1006930ET.doc

PE519.353v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

B7-0475/2013

Euroopa Parlamendi resolutsioon rändevoogude kohta Vahemerel, pidades eelkõige silmas traagilisi sündmusi Lampedusa lähedal (2013/2827(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni,
- võttes arvesse 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni,
- võttes arvesse 1949. aasta Genfi konventsioone ja nende lisaprotokolle,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta määrust (EL) nr 439/2010, millega luuakse Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet¹,
- võttes arvesse ettepanekut välistel merepiiridel toimuva patrull- ja vaatlustegevuse kohta operatiivkoostöö raames, mida kooskõlastab Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuur,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrust (EL) nr 1168/2011, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 2007/2004 Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri (FRONTEX) asutamise kohta²,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 10. oktoobril 2013. aastal esimesel lugemisel vastu võetud seisukohta eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2013, millega luuakse Euroopa piiride valvamise süsteem (EUROSUR)³,
- võttes arvesse Euroopa Komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 20. märtsi 2013. aasta ühisteatist „Euroopa naabruspoliitika: partnerluse edendamine” (JOIN/2013/0004),
- võttes arvesse oma 7. aprilli 2011. aasta resolutsiooni Euroopa naabruspoliitika lõunamõõtme läbivaatamise kohta⁴,
- võttes arvesse 20. mai 2013. aastal esitatud suuliselt vastatavat küsimust vabatahtliku alalise liidu ümberasustamiskava kohta,
- võttes arvesse LIBE-komisjoni aruannet oma delegatsiooni visiidi kohta 2011. aasta novembris Lampedusale,
- võttes arvesse Euroopa Komisjoni presidendi José Manuel Barroso ja siseasjade voliniku

¹ ELT L 132, 29.5.2010, lk 11.

² ELT L 304, 22.11.2011, lk 1.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0416.

⁴ ELT C 296 E, 2.10.2012, lk 114.

Cecilia Malmströmi 9. oktoobril 2013 toimunud visiiti Lampedusale ning samal päeval aset leidnud täiskogu arutelu rändepoliitika üle Vahemerel, pidades eelkõige silmas Lampedusa lähedal toimunud traagilisi sündmusi,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 77 ja 80,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et Lampedusa saare lähedal toimunud viimastes tragöödiates on hukkunud vähemalt 360 sisserändajat ja veelgi rohkem inimesi on jäänud kadunuks;
- B. arvestades, et Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooni andmeil on alates 1993. aastast merel hukkunud vähemalt 20 000 inimest, mis näitab veel kord, et tuleb teha kõik võimalik ohtu sattunud inimeste elu päästmiseks ning et liikmesriigid peavad täitma oma rahvusvahelisi kohustusi merehädaliste päästmiseks;
- C. arvestades, et salakaubavedajad ja inimkaubitsejad kasutavad ära ebaseaduslikke rändajaid ning kuritegelikud võrgustikud sunnivad, meelitavad või petavad inimesi Euroopasse tulema; arvestades, et need kuritegelikud võrgustikud panevad rändajate elu tõsiselt ohtu ning tekitavad ELile suuri probleeme;
- D. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 80 on sätestatud solidaarsuse ja vastutuse õiglase jagamise põhimõte;
- E. arvestades, et uue läbivaadatud Euroopa ühise varjupaigasüsteemi (CEAS) eesmärk on kehtestada selgemad eeskirjad ning tagada rahvusvahelist kaitset vajavate inimeste õiglane ja piisav kaitse;
- F. arvestades, et ELi õigusaktidega on juba loodud mõned vahendid, nagu viisaeeskiri ja Schengeni piirieskirjad, mis võimaldavad põgenikele anda humanitaarviisad;
- G. arvestades, et liikmesriikidel tuleks soovitada kasutada Varjupaiga- ja Rändefondi raames ning ettevalmistava tegevuse „Pagulaste ümberasustamise võimaldamine hädaolukordades” raames kättesaadavaid vahendeid, millega kaetakse muu hulgas järgmisi meetmeid: ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti (UNHCR) poolt juba põgenikeks tunnustatud isikute toetamine; toetus erakorralisteks abinõudeks prioriteetseks tunnustatud põgenikerühmade puhul, keda rünnatakse relvadega ning kes on äärmiselt kaitsetus ja eluohtlikus olukorras; hädaolukorras vajaduse korral rahaline eritoetus UNHCRile ja sellega seotud organisatsioonidele ELi liikmesriikides ja liidu tasandil;
1. väljendab sügavat kurbust ja kahetsust inimeste traagilise hukkamise pärast Lampedusa saare lähedal; nõuab tungivalt, et Euroopa Liit ja liikmesriigid teeksid rohkem, et ära hoida uusi hukkunuid merel;
 2. on seisukohal, et Lampedusa sündmused peaksid kujunema Euroopa jaoks tõeliseks pöördepunktiks ja ainus võimalus, kuidas uut tragöödiat ära hoida, on kooskõlastatud lähenemisviis, mis põhineb solidaarsusel ja vastutusel ning mida toetatakse ühiste vahenditega;

3. nõuab humanitaarabi sellistes traagilistes sündmustes ellujäänutele ning palub, et EL ja liikmesriigid suhtuksid tõsiselt sellesse, et tagada nende inimeste, eelkõige saatjata alaealiste üldised põhiõigused;
4. märgib, et seaduslik sisenemine ELi on eelistatav lahendus võrreldes tunduvalt ohtlikuma ebaseadusliku piiriületamisega, millega võib kaasneda inimkaubanduse oht ja inimeste hukkumine; palub seepärast ELi liikmesriikidel lähema vaatluse alla võtta kõik kehtivad ELi õigusaktid ja menetlused, mis võimaldavad isikutel turvaliselt siseneda ELi, et ajutiselt vastu võtta inimesi, kes on sunnitud oma riigist põgenema; juhib tähelepanu sellele, et ELi õigusaktidega on juba loodud mõned vahendid, nagu viisaeeskirja artikkel 25 ja Schengeni piirieskirjade artikkel 5, mis võimaldavad põgenikele anda humanitaarviisasisid;
5. tunneb muret selle pärast, et üha rohkem inimesi riskib oma eluga, võttes ette ohtliku paadiretke üle Vahemere Euroopa Liitu; palub liikmesriikidel võtta meetmeid, mis võimaldaksid varjupaigataotlejatele turvalise ja õiglase juurdepääsu liidu varjupaigasüsteemile;
6. tuletab meelde, et ELi solidaarsus peaks käima käsikäes vastutusega; tuletab liikmesriikidele meelde, et neil on seaduslik kohustus anda merel rändajatele abi;
7. nõuab tungivalt, et liikmesriigid kasutaksid oma pädevust ja rakendaksid kõiki olemasolevaid meetmeid merepäästetööde korraldamiseks;
8. kutsub ELi ja liikmesriike üles tunnistama kehtetuks või läbi vaatama kõik õigusaktid, millega kriminaliseeritakse nende inimeste tegevus, kes aitavad rändajaid merel; palub komisjonil läbi vaadata nõukogu direktiiv 2002/90/EÜ, millega määratletakse kaasaaitamine ebaseaduslikule piiriületamisele, läbisõidule ja elamisele, eesmärgiga selgitada, et merel hättasattunud rändajatele humanitaarabi andmine on tavareegel ja mitte mingil juhul tegevus, mis võib kaasa tuua karistusi;
9. kutsub liitu üles kiiresti heaks kiitma Frontexi kooskõlastatud mereoperatsioonide uusi kinnipidamiseeskirju, et saavutada tulemuslikud ja kooskõlastatud ELi tasandi päästemeetmed ning tagada, et operatsioonid toimuksid täielikus kooskõlas asjaomaste rahvusvaheliste inimõigustega, pagulasõiguse ja -standardite ning mereõigusest tulenevate kohustustega;
10. kutsub Frontexit ja liikmesriike tagama, et kõik Euroopa piirivalverühmades osalevad piirivalvurid ja liikmesriikide muud töötajad, samuti Frontexi personal saaksid koolitust liidu ja rahvusvahelise õiguse asjaomasel valdkonnas ning põhiõiguste koha pealt kooskõlas muudetud Frontexi määruse artikliga 5;
11. kutsub liitu ja liikmesriike üles töötama välja tulemuslikud mehhanismid, millega määrata kindlaks turvalised paigad, kuhu päästetud pagulaste ja rändajatega maabuda;
12. kutsub liitu ja liikmesriike üles looma inimeste jaoks, kes võivad vajada rahvusvahelist kaitset, juurdepääsu õiglasele ja tõhusatele varjupaigamenetlustele, lähtudes arusaamast, et menetlemise ja lahenduste leidmise ainuvastutus ei tarvitse tingimata lasuda riigil, mille territooriumil merel päästetud inimesed maabuvad;

13. palub liidul ja liikmesriikidel hallata segarändevoogusid, kasutades olemasolevaid ELi ja riiklike vahendeid, ning tagada hea kooskõlastamine ja teabevahetus, näiteks teabevahetuse lihtsustamisega riiklike rannavalveteenistuste vahel;
14. kutsub liitu, Frontexit ja liikmesriike tagama, et hättasattunud rändajate abistamine ja päästetööd merel seataks äsja vastu võetud EUROSURI määruse rakendamisel esikohale;
15. nõuab Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti (EASO) ja Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri (FRONTEX) eelarve suurendamist, et aidata liikmesriike olukorras, mil välispiiril on vaja tõhustatud tehnilist ja operatiivabi, võttes arvesse, et mõnel juhul võib olla tegemist humanitaarhädalukorra ja merepäästega; tuletab meelde, et nende vahendite nõuetekohane rahastamine on kooskõlastatud lähenemise väljatöötamiseks hädavajalik; kutsub ühtlasi liikmesriike üles suurendama praktilist koostööd EASO ja Frontexiga, sealhulgas osutama mitterahalist abi (lâhetatud politseinikud, materiaalne toetus jms);
16. peab kahetsusväärseks asjaolu, et EL ei ole suutnud või soovinud välja töötada Vahemere piirkonna terviklikku strateegiat, kus töörännet käsitletak naaberriikide sotsiaalse, majandusliku ja poliitilise arengu kontekstis; nõuab, et komisjoni asepresident ja kõrge esindaja tõstaks rohkem esile meetmeid, mis tõkestaksid juhuslikku emigratsiooni ja motiveeriks Vahemere lõunapiirkonna riikide valitsusi tõhusamalt kontrollima oma piiri;
17. kutsub ELi üles jätkama humanitaar-, finants-, ja poliitilise abi andmist kriisipiirkondadele Põhja-Aafrikas ja Lâhis-Idas, et võidelda rände algpõhjustega;
18. palub liikmesriikidel tagada, et kõiki Euroopa ühise varjupaigasüsteemi eri vahendite kohta kehtivaid norme rakendataks nõuetekohaselt; tuletab liikmesriikidele meelde, et inimesed, kes taotlevad rahvusvahelist kaitset, tuleks suunata pädevatesse riiklikesse varjupaigaasutustesse ja neil tuleks võimaldada kasutada õiglasi ja tõhusaid varjupaigamenetlusi;
19. rõhutab eelkõige vajadust jagada finantsvastutust varjupaiga andmisel ning soovib luua objektiivsetel kriteeriumidel põhineva hästivarustatud mehhanismi, et vähendada survet neile liikmesriikidele, kuhu saabub absoluutarvudes või proportsionaalselt rohkem varjupaigataotlejaid ja rahvusvahelise kaitse saajaid;
20. kutsub ELi ja liikmesriike üles võtma asjakohaseid ja vastutustundlikke meetmeid seoses põgenike võimaliku sissevooluga liikmesriikidesse; palub komisjonil ja liikmesriikidel edasi jälgida hetkeolukorda ja jätkata tööd erandolukorra planeerimisel, võttes arvesse võimalust rakendada ajutise kaitse direktiivi, kui olud seda nõuavad;
21. kutsub liikmesriike üles järgima tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet vastavalt kehtivatele rahvusvahelistele ja ELi õigusaktidele; kutsub liikmesriike üles tegema viivitamata lõpu igasugusele seadusvastasele ja pikaajalisele kinnipidamisele, millega rikutakse rahvusvahelist ja Euroopa õigust, ning juhib tähelepanu sellele, et rändajate kinnipidamiseks on alati vaja haldusotsust, kinnipidamine peab olema nõuetekohaselt põhjendatud ja ajutine;

22. soovib liikmesriikidel kasutada akuutsete vajaduste rahuldamiseks lisaks olemasolevatele riigikvootidele ka põgenike ümberasustamist ja humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmist; ergutab liikmesriike ära kasutama vahendeid, mis on veel kättesaadavad ümberasustamist ettevalmistava tegevuse ja katseprojektide raames;
23. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO peasekretärile ja ÜRO Pagulaste ülemvolinikule.